

Kinh tế Sài Gòn

Thời báo

www.thesaigontimes.vn

CƠ QUAN CHỦ QUẢN: SỞ CÔNG THƯƠNG TP HCM

Năm thứ 26 ■ ISSN:0868-3344

Số 20-2016 (1.326) ■ 12-5-2016

Giá: 19.000 ĐỒNG

- Kể khổ về thuế
- Đau đầu nợ xấu
- Hạ lãi suất, không dễ

Lỗ hổng môi trường

Đồ họa: MINH DŨNG

Cuộc chiến tiếp theo

TRẦN THANH TÙNG - VÕ ĐÌNH ĐỨC (*)

đại diện Vietcombank thừa nhận nhu cầu tăng vốn nhằm tăng năng lực cạnh tranh giữa các ngân hàng đang rất cao. Theo quy định hiện hành, hệ số an toàn vốn của các ngân hàng tối thiểu phải 9% và của Vietcombank hiện đang nhỉnh hơn quy định không đáng kể. Nếu vốn không tăng lên, hệ số trên sẽ giảm nhanh. Năm nay NHNN sẽ áp dụng Basel II cho các ngân hàng hàng đầu, thì hệ số an toàn vốn còn tự mạnh nữa. Khi đó nếu vẫn giữ nguyên mức vốn hiện tại, hệ số an toàn vốn của Vietcombank sẽ giảm, chỉ còn trên 7%.

VietinBank và BIDV có lẽ đã nhìn ra trước vấn đề, nên cả hai mới dứt khoát không chia cổ tức tiền mặt hay bằng cổ phiếu (như VietinBank). Trong trường hợp NHNN nói "không" với phương án chi trả cổ tức cả bằng tiền và cổ phiếu của Vietcombank, liệu ngân hàng này có phải triệu tập cuộc họp đại hội đồng cổ đông bất thường hay xin ý kiến cổ đông bằng văn bản để điều chỉnh việc chi trả cổ tức theo như quyết định của NHNN?

Nhìn từ góc độ đầu tư, việc được nhận cổ tức bằng tiền là một trong những động lực để cổ đông nắm giữ cổ phiếu và giới đầu tư giải ngân vào cổ phiếu. Thế nhưng đang có những khoảng cách nhất định giữa thị giá cổ phiếu của VCB, BIDV và VietinBank mà thị trường tỏ ra băn khoăn. Hãy thử so sánh các chỉ tiêu của ba tổ chức tín dụng này (xem bảng).

Các số liệu trên đều là số chính thức do chính các ngân hàng công bố và chúng cho thấy các tiêu chí của VCB (có số nợ, số kia) không hơn bao nhiêu so với hai đồng nghiệp nếu không muốn nói một số chỉ tiêu còn thấp hơn. Song sự chênh lệch thị giá cổ phiếu giữa ba ngân hàng lại rất đáng kể. Hiện thị giá của VCB gấp 2,68 lần thị giá BIDV và gấp 2,81 lần thị giá VietinBank. VCB là ngân hàng uy tín, minh bạch, điều đó phản ánh vào thị giá cổ phiếu. Một mức định giá, thí dụ thị giá VCB gấp 2 lần thị giá BIDV và VietinBank có lẽ là công bằng và hợp lý hơn. ■

Quyền tự do kinh doanh đã được xác lập nhưng cuộc chiến giành quyền tự do kinh doanh thực sự của doanh nhân Việt chưa chấm dứt. Họ sẽ bước vào cuộc chiến tiếp theo, chông gai không kém: cuộc chiến chống lại các điều kiện kinh doanh.

Nếu có ai đó đặt câu hỏi vụ án quán phở Xin Chào bé bằng cái móng tay mà sao tốn nhiều giấy mực của báo chí đến thế, câu trả lời sẽ là: vì nó là một vụ án tiêu biểu, là điểm va chạm của hai xung lực ngược chiều: xung lực từ quyền tự do kinh doanh được hiến định và xung lực từ lối tư duy bảo thủ, chưa chịu thay đổi.

Vụ án này đã kết thúc có hậu, chiến thắng thuộc về quyền tự do kinh doanh, củng cố lòng tin của cộng đồng doanh nhân, giúp họ yên tâm vạch ra các kế hoạch kinh doanh mà không sợ "vòng kim cổ" kinh doanh trái phép đe dọa.

NHÌN LẠI CUỘC TRANH ĐẤU HƠN 35 NĂM CHO QUYỀN TỰ DO KINH DOANH

Hiến pháp năm 1980 thừa nhận nền kinh tế chủ yếu có hai thành phần: thành phần kinh tế quốc doanh và thành phần kinh tế hợp tác xã; các thành phần kinh tế được gọi là tư bản bị "cải tạo", những người buôn bán nhỏ được hướng dẫn chuyển sang sản xuất hoặc làm nghề khác. Nhiều hoạt động kinh doanh được cho là bất hợp pháp và đều bị pháp luật nghiêm trị. Trong bối cảnh ấy, sẽ không có câu hỏi nào về quyền tự do kinh doanh, thậm chí là quyền kinh doanh.

Đến khi Luật Doanh nghiệp tư nhân và Luật Công ty năm 1990 ra đời, việc thành lập doanh nghiệp dân doanh được cho phép, theo

một cơ chế khắt khe, mà một bộ sơ thành lập doanh nghiệp cần đến mấy chục tài liệu và thời gian kéo dài vài tháng. Bao trùm ở hai luật này vẫn là cơ chế xin - cho: doanh nhân xin, còn Nhà nước cho quyền kinh doanh. Nhưng dù sao đi nữa, sự ra đời của hai luật này đã khai sinh cho quyền kinh doanh.

Quyền tự do kinh doanh chỉ bắt đầu được nhắc đến từ Hiến pháp năm 1992, khi bản Hiến pháp này ghi nhận "Công dân có quyền tự do kinh doanh theo quy định của pháp luật". Nhưng cũng phải đợi đến Luật Doanh nghiệp 1999, quyền tự do kinh doanh mới chính thức được thực thi khi luật này quy định doanh nhân chỉ cần đăng ký để thành lập doanh nghiệp chứ không phải xin phép Nhà nước như trước nữa. Luật Doanh nghiệp năm 1999 được doanh nhân đón nhận nồng nhiệt. Chỉ trong hai năm sau khi nó ra đời, số doanh nghiệp thành lập mới bằng cả chín năm thi hành Luật Doanh nghiệp tư nhân và Luật Công ty năm 1990. Vui đấy, nhưng rủi ro hình sự vẫn lơ lửng trên đầu vì doanh nghiệp vẫn chỉ được "kinh doanh theo đúng các ngành, nghề đã đăng ký" (ngay cả Luật Doanh nghiệp năm 2005 cũng vẫn còn quy định này) trong khi tội danh "Kinh doanh trái phép" vẫn tồn tại trong Bộ luật Hình sự.

Chỉ đến khi Hiến pháp năm 2013 minh thị rõ ràng: "Mọi người có quyền tự do kinh doanh trong những ngành nghề mà pháp luật không cấm" và Luật Đầu tư năm 2015 giới hạn sáu ngành nghề cấm kinh doanh (ma túy, chất độc, mại dâm, người và bộ phận người, động vật hoang dã và nhân bản vô tính người) cùng với việc Bộ luật Hình sự bãi bỏ tội danh "Kinh doanh trái phép" thì quyền tự do kinh doanh

của doanh nghiệp Việt

Vụ án quản phố Xin Chào là một vụ án tiêu biểu, là điểm va chạm của hai xung lực ngược chiều: xung lực từ quyền tự do kinh doanh được hiến định và xung lực từ lối tư duy bảo thủ, chưa chịu thay đổi.

Ảnh: laodong.com.vn

mới được cởi trói và hoàn thành con đường chông gai đi tìm sự thừa nhận hoàn toàn cho mình.

CUỘC CHIẾN TIẾP THEO CỦA DOANH NGHIỆP VIỆT

Viện trưởng Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương (CIEM) thống kê có hơn 3.299 điều kiện kinh doanh đang có hiệu lực. Trong khi đó, Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) thống kê hiện có 7.000 giấy phép con đang hành doanh nghiệp. Những điều kiện kinh doanh ấy, những giấy phép con ấy đã và đang ngày đêm bào mòn sức sống của doanh nghiệp Việt. Đến khi chúng ta được biết về những giao dịch thầu tóm thị trường Việt Nam từ những công ty ngoại quốc, khi chứng kiến doanh nghiệp Việt đang dần teo tóp lại trong khi doanh nghiệp FDI vẫn lớn mạnh, chúng ta mới nhận ra rằng: những điều kiện kinh doanh ấy chỉ có thể bóp nghẹt doanh nghiệp trong nước mà không

thể động chạm được đến các công ty đa quốc gia.

DOANH NGHIỆP CẦN LÀM GÌ ĐỂ CHIẾN THẮNG

Trong vụ án Xin Chào, cả hệ thống chính trị từ trung ương đến địa phương đứng ra để bảo vệ quyền tự do kinh doanh. Đây là điều mà cả xã hội mong đợi. Trong cuộc chiến tiếp theo chống lại các điều kiện kinh doanh, doanh nhân Việt cũng cần sự hỗ trợ như thế.

Doanh nghiệp cần được Nhà nước

Việc doanh nghiệp Việt đoàn kết với nhau trong các hiệp hội ngành nghề sẽ tạo ra tiếng nói có trọng lượng hơn cho cuộc đấu tranh mới - chống lại các điều kiện kinh doanh.

xem là "đối tượng phục vụ chứ không phải là đối tượng quản lý" như lời bà Mai Kiều Liên, Tổng giám đốc Công ty Vinamilk, đã nêu lên gần đây. Để làm điều này, trước tiên cần thực hiện đúng nội dung Luật Đầu tư. Theo đó, tất cả điều kiện kinh doanh, giấy phép con trái với Luật Đầu tư đều không còn hiệu lực từ ngày 1-7-2016. Sau thời điểm đó, Nhà nước phải công khai minh bạch mọi thủ tục, hồ sơ... để hạn chế tình trạng những nhiễu, áp dụng luật tùy tiện, gây thiệt hại cho những doanh nhân chân chính.

Về phía doanh nghiệp Việt, với tư cách là người bị xâm hại quyền tự do kinh doanh, họ phải là người đầu tiên có tiếng nói về những điều kiện kinh doanh ấy. Ngoài ra, việc đoàn kết với nhau trong các hiệp hội ngành nghề sẽ tạo ra tiếng nói có trọng lượng hơn cho cuộc đấu tranh này, cũng như được hỗ trợ, tư vấn và bảo vệ nhiều hơn khi quyền tự do kinh doanh bị xâm phạm. ■

⁷¹ Công ty Luật Phuc & Partners